

2705 28/11 29: 1. Beh. af F. t. L. om Erhverv. af Jord til Oprett. af mindre Landbrug m. m. 2706

[Pinstrup.]

erfare, og jeg tror, som ogsaa den forrige Taler bemærkede, at dette socialistiske Programpunkt vil komme Partierne, men navnlig det radikale Venstre, dyrt at staa. Man skal ikke tro, at man kan bilde Husmændene ind, at de kan blive Selvejere og være Selvejere, naar Gaardmændene bliver Fæstere. Saa tossede er de ikke, at de ikke kan gennemskue den Fiffighed, der ligger deri.

Der lovgives her om Oprettelse saavel af Statsfæste som af Kommunefæste. Det foreslaas at nedsætte i hvert Sogn et Udvalg paa 3 Medlemmer, der vil komme til at svare til Fortidens Ridefogder; de skal føre Tilsyn med, hvordan Jorden bliver passet — ja, det kan jo være, at en af dem skal have Titel af „Forretningsfører“, det skulde i og for sig ikke undre mig. Men sikke Chancer der vil blive for rettroende Socialister! der vil jo ikke blive mindre end 3 000 Pladser at besætte! Og Følgen maa vel blive, at man efterhaanden glider over i Sovjetspor; dér er man jo videst fremme med Hensyn til at gennemføre den ægte Socialisme; dér er man kommet saa vidt, at det er kun de fattigste i Landsbyen, der har Stemmeret; naar en Mand bliver noget velhavende, det vil sige, hvis han er Besidder af mere end 4 Køer og har mere Jord, end han kan dyrke med sine egne Hænder — det var jo det, den højtærede Landbrugsminister talte om i Eftermiddags — ja, saa sker der ham det, at han faar en Plakat paa Ryggen og bliver trukket gennem Landsbyen til Spot og Spe for alle, og man fratager ham hans Valgret.

Vi staar nu med disse Lovforslag, som jeg sagde før, overfor en kraftig Begyndelse, og jeg tror, den danske Landbostand nok skal vise, at den er rede til at tage mod denne Begyndelse i Tide. Vor personlige Frihed og Selvstændigheden i vort Erhverv vil vi slaa et Slag for, baade for vor egen Skyld og for den kommende Slægts Skyld, saaledes at det vil kunne mærkes. Jeg vilde for mit Vedkommende skamme mig, hvis jeg rakte Haanden til atter at indføre Brugsformen Fæste for dansk Jord, den Brugsform, der for vore Fædre har været en Nedværdigelse og ført til Armod og Elendighed her som i andre Lande, hvor Fæsteforholdet har eksisteret. Jeg vilde føle mig

som en ussel Søn af de Fædre, der har arbejdet sig bort fra Fæstevæsenet, og jeg vilde føle mig som en slet Fader, dersom jeg her i Tinget hidrog til dette Forslags Fremme. Jeg siger til den danske Bondestand: Pas nu paa i Tide; i forrige Tider var det de enkelte Stormænd og Konger, nu er det den organiserede Talmajestæt, der vil lægge jer i Lænker. Det sker under fromme Lader og med den højtærede Landbrugsministers uskyldige Miner. Han vil indføre offentligt Fæste, men det er naturligvis til vort Bedste, han vil gøre det, det er noget, vi har godt af, siger han.

Der skal i Aar eller til næste Aar ovre i Aalborg opføres et Mindesmærke for Skipper Clement. Han førte i sin Tid, da 42 jydsk Herreder rejste sig mod deres Undertrykkere, de danske Bønder til Oprør mod disse Stormænd og Magthavere. Det var i 1534.

Det var det sidste Oprør, Bønderne gjorde for at undgaa Undertrykkelsen og Fæstevæsenet. Han og Bønderne tabte, og saa kunde disse ikke rejse sig mere. Jeg spørger: Skal denne Slægt nu sløvt lade sig lægge i Fæstelænker paa ny, efter at den efter Aarhundreders Forløb har vundet sin Frihed igen? Nej. Her røres der ved Livsnerven hos enhver selvstændig Bonde og Borger, og jeg føler mig vis paa, at der i det danske Folk er mere end Livskraft nok til at feje disse Ekspropriations- og Fæsteforholdsforslag ned af Rigsdagens Bord. Venstres Indsats skal ikke mangle her.

Anden Næstformand (Parkov): Jeg beklager Anvendelsen af Udtrykket „Bondefangerfif“ i den Forbindelse, hvori det ærede Medlem brugte dette Udtryk.

Holstein: De Lovforslag, vi her behandler, ligger som en naturlig, jeg kunde næsten sige logisk Forlængelse og Fortsættelse af Lensafløsningsloven. I ti Aar har vore radikale og socialdemokratiske Udstykningspolitikere taget for sig af Retterne og drukket af Dunken paa det rige Bord, som Lensafløsningsloven saa gæstfrit indbød dem til, og hvor kan det da undre, at nu, da de har spist op, og da Dunken er tom, rekvirerer de et nyt Bord og en ny Dunk; for det smagte saa godt, det smagte efter mere. Man kan umulig, naar man har